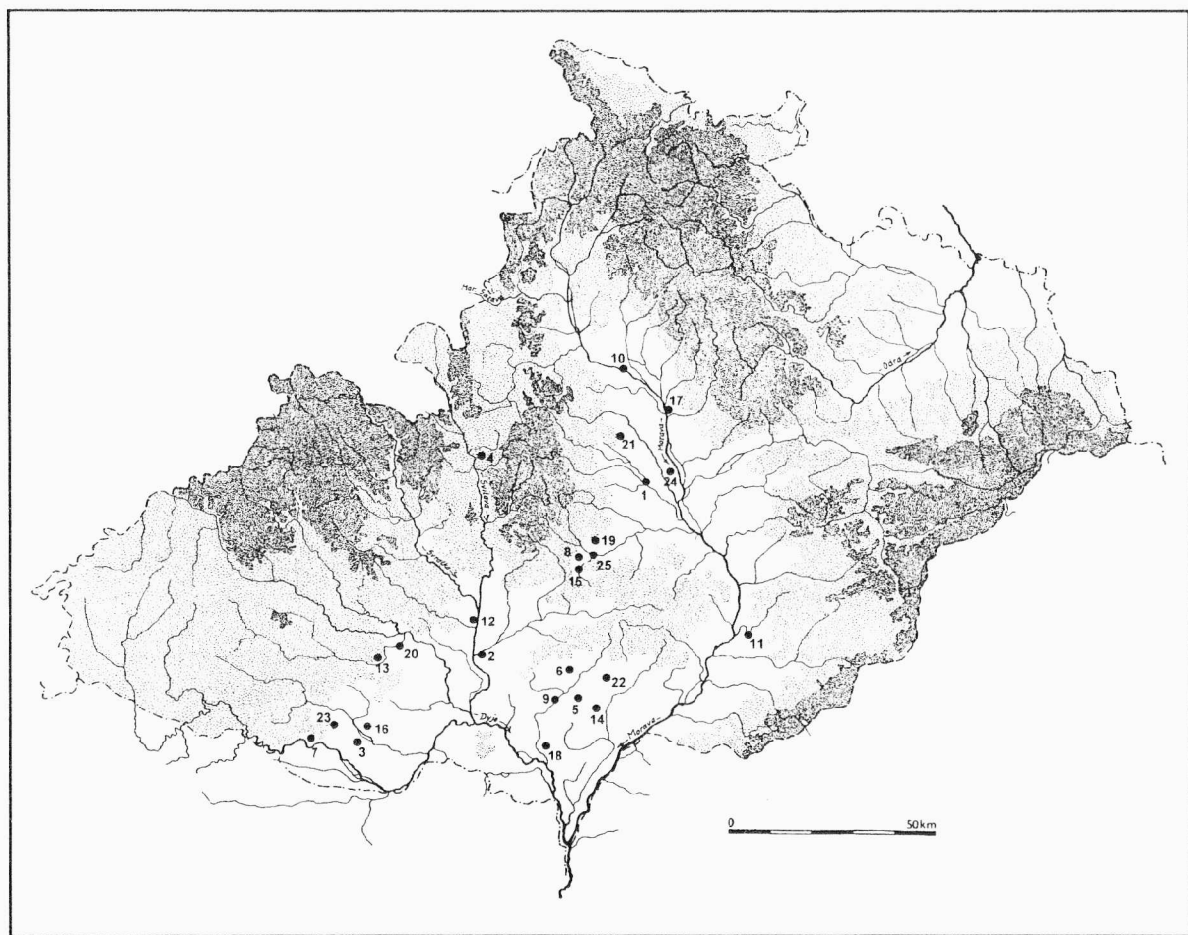

DOBA BRONZOVÁ

1 – Bedihošť, 2 – Blučina, 3 – Borotice, 4 – Boskovice, 5 – Čejč, 6 – Dambořice, 7 – Dobšice, 8 – Drnovice, 9 – Kobylí, 10 – Litovel, 11 – Místřice, 12 – Modřice, 13 – Moravský Krumlov, 14 – Mutěnice, 15 – Nemojany, 16 – Oleksovice, 17 – Olomouc, 18 – Podivín, 19 – Pustiměř, 20 – Rokytňá, 21 – Slatinice, 22 – Svatobořice-Mistřín, 23 – Tvořihráz, 24 – Věrovany, 25 – Vyškov.

BEDIHOŠŤ (okr. Prostějov)

„Dolní padělky“. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V březnu 2002 byl proveden záchranný archeologický výzkum v trase odkanalizování obce Bedihošť na ČOV Prostějov, při kterém bylo ověřováno několik pravěkých a jeden novověký objekt. Dosud neznámá archeologická lokalita se nachází na SZ okraji katastru Bedihošť, na levobřežní terase říčky Valové, od které je vzdálena směrem západním cca 300 m. Od S je ohraničena sníženinou, v níž je umístěna prostějovská ČOV. Získaný materiál hovoří o tom, že místo bylo osídleno v závěru neolitu (MMK), ale zejména ve střední době bronzové a v průběhu lužických popelnicových polí. Novověký objekt patří sklonku 15. století.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Bedihošť (Bez. Prostějov). „Dolní padělky“. Kultur der Lausitzer Underfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

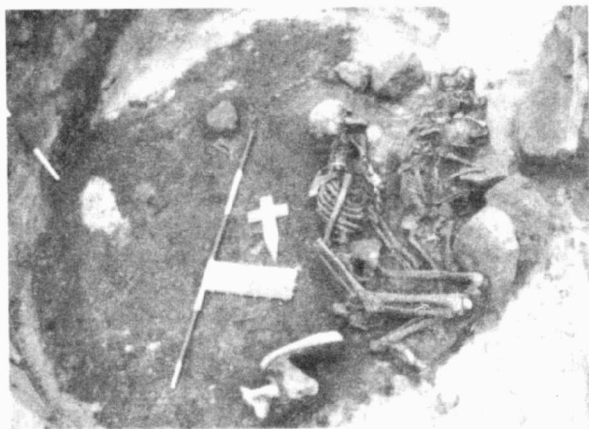
BLUČINA (okr. Brno-venkov)

„Padělky u boží muky“. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V září až listopadu 2002 byl v poloze „Padělky u boží muky“ (dříve též „U svodnice“) na k. ú. Blučina realizován předstihový záchranný výzkum, vyvolaný stavbou výrobní haly firmy Epimex (jižní zkoumaná plocha: 60 x 40 m) a čerpací stanice pohonných hmot (severní plocha: 20 x 6 m). Lokalita se nachází v úhlu silnic z Blučiny do Moutnice a Měnína z převážné části na mírném severním až severozápadním svahu na levobřeží svodnice, která se západním směrem dále vlévá do Litavy. Zatímco výše situovaná jižní plocha leží v nadmořské výšce 187–191 m, severní plochu protíná vrstevnice 185 m. Na ZM ČR 24-43-21, 1:10 000, se jižní plocha nachází v souřadnicích od Z s. č. : S s. č.: ([1, 60], [4, 61], [3, 54], [6, 55]) mm, střed severní plochy v souřadnicích od Z s. č. : S s. č. ([6, 52]) mm.

Na jižní ploše dosahovala ornice mocnosti 30–40 cm, na severní ploše v důsledku nižší polohy na úpatí svahu 70–80 cm. Na většině skryté plochy ornice nasedala na hutné, žlutošedé až žlutozelené jílové podloží, v jihovýchodní části jižní plochy na podloží tvořené velmi jemným pískem, v horní části (mocnost cca 10 cm) žluté až rezavě zbarveným, jinak světle žlutým až světle šedým.

Kromě několika střepů kultury s lineární keramikou, představujících druhotnou intruzi v mladších objektech, bylo na obou zkoumaných plochách zachyceno celkem 41 zahloubených objektů včetně erozních rýh. Kromě jedenácti blíže nedatovaných, většinou mělkých jam nebo jejich spodních částí bylo prokázáno jedenáct sídlištních objektů kultury únětické a sedm kultury horákovské, s níž podle situování souvisí také šest kůlových jamek. Únětické osídlení bylo prokázáno pouze na jižní zkoumané ploše, kde se soustředilo do její nejvýše situované, jihovýchodní části a kde řadu pravěkých objektů v horních partiích narušovaly recentní erozní rýhy. Většinu únětických objektů představovaly klasické zásobní jámy s podsazenými stěnami a plochým dnem. Nejpozoruhodnější nálezkovou situaci poskytly těsně sousedící objekty č. 508 a 510 (obr. 1). Při západním okraji ústí obj. č. 510 byl v absolutní hloubce

Obr. 1. Blučina (okr. Brno-venkov). „Padělky u Boží muky“. Nálezová situace v sídlištním objektu únětické kultury (č. 510) se třemi lidskými skelety. Blučina (Bez. Brno-venkov). „Padělky u Boží muky“. Die Siedlungsgrube der Aunjetitzer Kultur mit drei menschlichen Skelettüberresten.

(ah) 40–50 cm (tj. na úrovni písčitého podloží) odkryt skelet asi jednoletého dítěte (předběžné určení věku dětských skeletů podle P. Drobílkové), uložený na zádech a orientovaný V–Z. V západní polovině téhož objektu v ah 60–80 cm byly zjištěny tři další vedle sebe ležící lidské skelety, všechny s orientací J–S. Nejvýchodněji, téměř uprostřed jámy byla uložena na levém boku v poněkud nesouměrně skrčené poloze starší žena (skelet I). Západním směrem, před jejím trupem, se v téměř natažené poloze na zádech nacházel skelet (SII) dalšího dítěte (3–6 let). Na jeho krčních obratlích bylo uloženo osm většinou horizontálně orientovaných schránek kelnatky, které zde tak byly použity jako náhrdelník. Na jižním obvodu jámy, těsně nad lebku předchozího dětského skeletu, byl na levém boku situován třetí skelet (SIII), náležející dítěti nanejvýš šest měsíců starému. Zcela při západním obvodu jámy byl v úrovni lidských skeletů téměř svisle postaven plochý kámen pravidelného, půlkruhového tvaru, za nímž byla uložena část kamenné podložky. Jiné, neopracované středně velké kameny se nacházely západně před skeletem II a JV od lebky skeletu III.

Západně od obj. 510 se nacházel analogický objekt č. 508, a to tak v těsné blízkosti, že ústí jam se dotýkala a v ah 40–60 cm je nebylo možno od sebe rozlišit. Zde byl v ah 80–100 cm při severním obvodu jámy téměř v natažené poloze na zádech s orientací Z–V uložen skelet muže. Celkem tak v únětických sídlištních objektech č. 508 a 510 bylo v jejich horní třetině uloženo pět lidských skeletů, starší žena, dospělý muž (věk zatím blíže nespecifikován) a tři děti různého věku. Situace v obou objektech spolu chronologicky i významově nepochybně souvisí, vznikly s velkou pravděpodobností současně, neboť jámy se ústím téměř dotýkaly a skelety byly uloženy ve stejné hloubce s výjimkou dětského skeletu v ústí obj. č. 510, který byl deponován jako poslední.

Sídliště únětické kultury v poloze „Padělky u boží muky“ představuje na katastru Blučiny svého druhu novou lokalitu, z níž byl záchranným výzkumem zachycen pouze její severozápadní okraj. vlastní sídlištní plocha se rozkládá výše po svahu jižním a jihovýchodním směrem. Na tomto sídlišti nebo

při jeho západním okraji také byl v r. 1965 rozorán a zachráněným výzkumem podchyten depot měděných hřiven (Ondráček 1966). K sídlišti lze předpokládat příslušné únětické pohřebiště severním až severovýchodním směrem, kde na protějším břehu svodnice byly v minulosti několikrát narušeny kostrové hroby (Staňa 1958; Peškař 1972).

Milan Salaš, MZM Brno

Literatura:

- Peškař, I. 1972: Dva hroby únětické kultury z Blučiny (okr. Brno-venkov), PV 1971, 48-49.
Ondráček, J. 1966: Depot únětických hřiven z Blučiny, PV 1965, 21-22.
Staňa, Č. 1958: Časné únětické hroby v Blučině, PV 1957, 100-101.

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov). „Padělky u Boží muky“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung mit menschlichen Skelettüberresten. Rettungsgrabung.

BOROTICE (okr. Znojmo)

„U kaštanu“. SMK. Pohřebiště. Sondážní výzkum.

V průběhu leteckého snímkování na jižní Moravě objevil J. Kovárník v roce 1992 na polích jihozápadně od obce Borotice stopy kruhových objektů. Naleziště se rozkládá asi 300 m na JZ od okraje obce a 100 m na JVV od boží muky. Od mohylníku ze starší a střední doby bronzové v poloze Nade dvorem, který byl zkoumán od roku 1976 do počátku 90. let, leží nové naleziště přibližně 500 m na západ. Kruhové objekty se rozkládají severně od asfaltové cesty vedoucí severozápadním směrem od hospodářských objektů (tzv. Donava). Další objekty leží patrně i jižním směr od asfaltové silnice. Poloha zkoumaného objektu je na mapě Znojmo 1-7 (1:5000) určena bodem ležícím 114 mm od Z s.č. a 93 mm od J s.č.

Na přelomu července a srpna roku 2002 zde provedl sondážní výzkum S. Stuchlík se studenty Archeologického semináře Slezské univerzity v Opavě. V místě předpokládaného umístění kruhových objektů byla umístěna 20 m dlouhá a 50 cm široká sonda orientovaná ve směru S-J. Sondou se podařilo v hloubce cca 40 cm pod povrchem zachytit část žlábků, který se barvou i výplní odlišoval od šterkovitého podloží. V prostoru předpokládané polohy kruhového objektu byla skryta humusovitá vrstva o mocnosti 30-50 cm na oválné ploše o rozměrech 10 x 11 m. Na odkryté ploše se vyrýsoval nepravidelný kruhový objekt o delším průměru 10 m. Východní část žlábků se v terénu s mírnou depresí nepodařilo rozlišit. Obvod objektu vymezoval žlábek o šířce 60 až 85 cm. Jeho výplň tvořila humusovitá hlína promíchaná šterkem. Vesměs svislé stěny dosahovaly až k rovnému dnu v hloubce cca 12 až 21 cm pod rozhraním humusovité hlíny a podloží, takže celková hloubka žlábků od povrchu činila cca 50 až 70 cm. Ve východní části, přibližně v místě východního okraje kruhového objektu, se narazilo na pozůstatky kostrového hrobu.

Pohřeb, uložený v hloubce 5 až 10 cm pod rozhraním humusu a šterkovitého podloží, byl zasypán hlínou a menšími kameny. Pozůstatky značně porušené kostry naznačovaly původní uložení ve směru JZ (hlava) – SV. Mezi kameny

a kostmi se našly střepy pocházející většinou z jedné nádoby, kterou je možno rámcově datovat do střední doby bronzové. Kromě toho se mezi kostmi našlo několik drobných zlomků říčních škeblí a drobných ulit.

Stanislav Stuchlík, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

- Kovárník, J. 1996: Systematická letecká archeologická prospectace na jižní Moravě v r. 1992, 105-109.

Resumé

Borotice (Bez. Znojmo). „U kaštanu“. Gräberfeld. Mittlere Bronzezeit. Sondierung.

BOSKOVICE (okr. Blansko)

„Pod Lipníky“ a „Panina louka“. KLPP. Sídliště – výrobní areál. Povrchový sběr.

Do sbírek Muzea Boskovicka byl Martinem a Jiřím Kejzlarovými z Jevíčka předán soubor bronzových předmětů, které získali při povrchovém sběru na sídlišti v polohách „Pod Lipníky“ a „Panina louka“. Devatenáct bronzových předmětů (zlomek sekery, zlomky srpů a slitky bronzu) našli v polní trati U krbu mezi železniční tratí a silnicí z Boskovic do Kněvic v září 2002, podle jejich sdělení byly všechny bronzové předměty sebrány v ornici na ploše asi 50 m² v prostoru kolem bodu vymezeném na ZM 1:10 000 list 24-23-01 souřadnicemi 80 mm od Z s.č. a 80 mm od J s.č. na mírném svahu sklánějícím se k severu v nadmořské výšce 365 m. Další dva bronzové předměty (zlomek jehlice a slitky bronzu) našli na temeni nad železniční tratí v prosinci 2002.

1. Zlomek sekery se středovými laloky, laloky dochované jen částečně, ostří a týl odlomeny, zach. d. 50 mm, š. 33 mm (obr. 2:1).

2. Zlomek srpů s kuželovitým trnem, hrot odlomen, týl zahrocen, okraj zesílen 2 oblými plastickými žebry, zach. d. 80 mm, š. čepele 20 mm, v. trnu 8 mm (obr. 2:2).

3. Zlomek čepele srpů, okraj zesílen 2 oblými plastickými žebry, zach. d. 35 mm, š. čepele 20 mm (obr. 2:3).

4. Zlomek čepele srpů, okraj zesílen oblým plastickým žebrem, povrch poškozen, zach. d. 50 mm, š. čepele 20 mm (obr. 2:4).

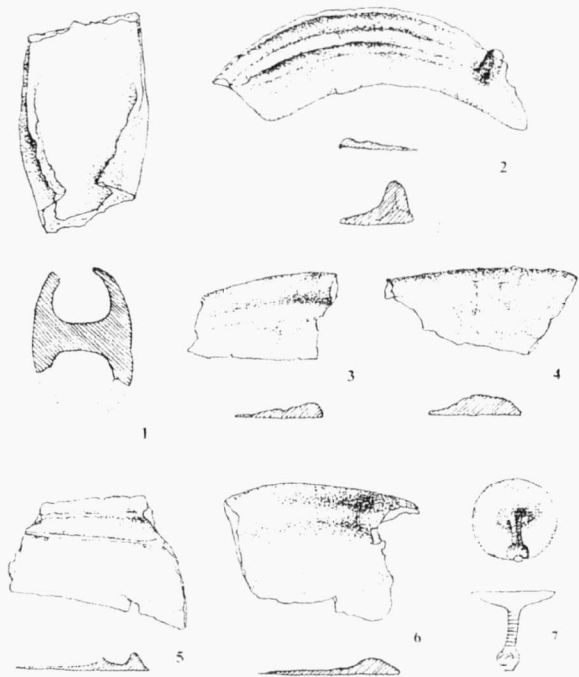
5. Zlomek čepele srpů, okraj zesílen 2 hraněnými plastickými žebry, zach. d. 45 mm, š. čepele 30 mm (obr. 2:5).

6. Zlomek čepele srpů, okraj zesílen oblým plastickým žebrem, ostří poškozeno, zach. d. 50 mm, š. čepele 30 mm (obr. 2:6).

7. Miskovitá hlavice jehlice, krček zdoben vodorovnými rýhami a kulovitým vývalkem s motivem jedlové větévky, zach. d. 20 mm, ø hlavice 21 mm, ø jehlice 3 mm (obr. 2:7).

8. Slitky bronzů různé velikosti, 14 ks, celková váha 1900 g.

Sekery se středovými laloky a srpy s kuželovitými trny nejsou chronologicky průkazné, vyskytují se ve střední, mladší a pozdní době bronzové, časté jsou např. v horizontech depotů zlomků Blučina, Drslavice a Přestavky (Br D – Ha A1; Říhovský 1982, 53-54, 55-56; 1989, 16-46. Taf. 1-11; 1992, 147-177, Taf. 28-39). První výskyt jehlic s miskovitou hlavici spadá do konce mladší doby bronzové (Ha A1), běžné jsou v pozdní

Obr. 2. Boskovice (okr. Blansko). „Pod Lipníky“ a „Panina louka“. Zlomky bronzových předmětů. Boskovice (Bez. Blansko). „Pod Lipníky“ u. „Panina louka“. Fragmente der Bronzegegenstände.

době bronzové (Ha A2 – Ha B1; Podborský 1970, 131; Říhovský 1979, 209-213, Taf. 63-64; Veliačik 1983, 72). Ke zlomku jehlice lze uvést jako analogii z Moravy jehlice z Tetčie a Uničova (Říhovský 1979, Taf. 64:1764,1766), ze Slovenska exemplář z Diviák nad Nitricou (Veliačik 1983, Taf. XXVII:14).

Sídlíště v polohách „Pod Lipníky“ a „Panina louka“ bylo jedním z důležitých metalurgických center v Boskovické brázdě. Pět depotů bronzových předmětů dokládá existenci kovoličské dílny pracující ve stupni Ha B2. Ze starších fází osídlení v době bronzové pocházejí ojedinělé nálezy bronzových předmětů – sekera a dýka mohylové kultury a jehlice typu Blučina z přechodného mohylovo-lužického horizontu. Ze zářezu železniční trati je zmiňováno množství zeleně patinovaných škvárů a připálený kelímeček, v keramickém materiálu byly rozpoznány zlomky odlévacího tyglíku s výlevkou a tavicího mísovitěho tyglíku (Lipka 1908, 167-172; Meduna 1962; Podborský 1970, 26; Štrof 1990, 63-64, 109, 124-125).

Nové nálezy zlomků a slitků rozmnoužují počet bronzových předmětů datovaných do období chronologicky starších než stupeň Ha B2 a jsou dalším dokladem zpracování bronzů na tomto sídlíšti. Jejich koncentrace v polní trati U krbu může představovat pozůstatek orbou rozptýleného sběrně surovinného depotu, který obsahoval rozlámané předměty určené k přetavení a surovinu ve formě slitků. V období zlomkových depotů je metalurgická výroba v Boskovické brázdě doložena např. na sídlíštích ve Skalici, Býkovcích a Bořitově, depoty pocházejí ze Svitávky, Křetína, Borotína, Velké Roudky, Jevíčka, Jaroměřic a Městečka Trnávky (Smrž 1975, 24-29; Salaš 1986; Štrof 1990, 109-127; 195, 104).

Literatura:

- Lipka, F. 1908: Sídlíště pod „Lipníky“ u Boskovic s kulturou popelnicových polí typu slezského, *Pravěk IV.* 167-174.
- Meduna, J. 1962: Objev depotu bronzových předmětů v Boskovicích (okr. Blansko), *PV* 1961, 60-61.
- Podborský, V. 1970: *Mähren in der Spätbronzezeit und an der Schwelle der Eisenzeit.* Brno.
- Říhovský, J. 1979: *Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet,* PBF XIII.5, München.
- Říhovský, J. 1982: *Základy středodunajských popelnicových polí na Moravě,* StAU X/1, Praha.
- Říhovský, J. 1989: *Die Sicheln in Mähren,* PBF XVIII.3, München.
- Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meissel und Hämmer in Mähren,* PBF IX.17, Stuttgart.
- Salaš, M. 1986: *Hromadný nález bronzové industrie z Borotína, okr. Blansko,* AR XXXVIII, 139-164.
- Smrž, Z. 1975: *Enkláva lužického osídlení v oblasti Boskovské brázdy,* StAU III/3, Praha.
- Štrof, A. 1990: *Vznik a vývoj lužické kultury v prostoru severozápadní Moravy,* nepublikovaná kandidátská disertační práce, Brno.
- Štrof, A. 1995: *Sídlíště z doby bronzové u Býkovic (okr. Blansko) (Příspěvek k problematice „protolužického horizontu“),* ČMZM LXXX, 83-108.
- Veliačik, L. 1983: *Die Lausitzer Kultur in der Slowakei.* Nitra.

Resumé

Boskovice (Bez. Blansko). „Pod Lipníky“ und „Panina louka“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung – Werkstattareal. Oberflächensammlung.

ČEJČ (okr. Hodonín)

„Na Kapánsku“. Doba bronzová. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

V předstihu před zahájením výkopových prací byly po obou stranách bezejmenného potoka jižně obce po stažení orniční vrstvy v obnaženém písčitém podloží zachyceny zásypy několika menších jam (objekt č. 7, 8, 10) a na protějším pravém břehu potoka jedné větší, členité jámy (obj. č. 5). Ve výplni menších jam č. 7 a 8 byly nalezeny pouze nečetné keramické zlomky, rámcově zařaditelné do doby bronzové. Větší mělká mísovitá jáma č. 10 obsahovala vedle zlomků zvířecích kostí i početný stěpový materiál patřící pravděpodobně kultuře popelnicových polí. Ve výplni největší jámy (obj. č. 5) byla nalezena vedle zvířecích kostí a četného keramického materiálu i bronzová 14,2 cm dlouhá bronzová jehlice s ozdobnou hlavicí patřící pravděpodobně kultuře popelnicových polí. Po vyhloubení rýhy pro uložení plynového potrubí byly na levém břehu potoka zachyceny další sídlíštní jámy (obj. č. 55-60).

Asi 1 km SZ směrem, asi 250 m JZ od rybníka, v již vyhloubené výkopové rýze byly zachyceny zásypy dvou menších

objektů patřící podle zlomků keramiky pravděpodobně do doby bronzové.

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, Ú AV ČR Brno

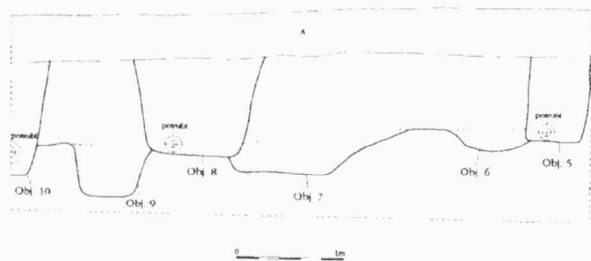
Resumé

Čejč (Bez. Hodonín). „Na Kapánsku“. Brozezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Kluče“. Velatická fáze SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V období dubna a května provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum na stavbě produktovodu UH 57 Dambořice A na katastrálním území obcí Dambořice a Uhřetice, okr. Hodonín. Spojovací produktovod byl veden trasou, která je vyznačena na mapě č. 1. Pozitivní archeologické situace byly zjištěny v k. ú. Dambořice v trati Kluče (obr. 3). Jejich poloha

Obr. 3. Dambořice (okr. Hodonín). „Kluče“. Výřez z nálezné situace. Profil obj. č. 9 datovaného do velatické fáze SDPP. Objekty č. 6-7 neobsahovaly datovatelný materiál. Objekty č. 5, 8 a 10 patří výkopům produktovodů z 20. stol (kresba P. Kos).

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Ausschnitt aus der Fundsituation. Obj. Nr. 9 – Velatice Phase SDPP. (Zeichnung P. Kos).

je na mapě ZM ČR 1 : 10 000 kladový list 24 – 43 – 24 vymezena prostorem o velikosti cca 10 mm v okolí bodu 380/330 mm od Z/J s. č. Pozitivní archeologické situace byly prozkoumány na mírné sprašové terase v nadmořské výšce 234 m n. m. cca 20 m od levého břehu potoka Salajka, těsně nad jeho záplavovou zónou. Svah je orientován JZ směrem. V jeho okolí se nachází třetihorní písky a jíly, které jsou pro pravěké osídlení nevhodné.

Prozkoumáno bylo celkem 7 objektů, z nichž 4 je možné zařadit do období velatické fáze SDPP. Ze zbývajících objektů nebyl získán žádný archeologický materiál, který by pomohl při jejich bližší kulturní identifikaci. Objekty byly překryty cca 0,60-0,90 m mocnou kulturní vrstvou, která obsahovala keramické fragmenty ze starší fáze kultury s moravskou malovanou keramikou a velatické fáze SDPP. Je možné se domnívat, že jádro sídelního areálu obou kultur se nacházelo severně od zkoumaného výkopu.

Tomáš Berkovec, Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Velatice Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

„Intravilán obce“. SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě kanalizace v obci, v rozmezí března – srpna 2002, se podařilo v prostoru Lahoferovy ulice zachytit řadu archeologických situací. Za nejstarší lze považovat kulturní vrstvu, zachycenou na skalnatém srázu k inundaci řeky Dyje, s nálezy sporadických zlomků keramiky z mladší a pozdní doby bronzové. Z několika nálezů štípané industrie lze však usuzovat na existenci staršího sídliště z mladší nebo pozdní doby kamenné. Ojedinelý zlomek keramiky můžeme přisoudit době laténské.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Dobšice (Bez. Znojmo). Bebauteil der Gemeinde. Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

„Nivy“. KLPP. Sídliště. Povrchový průzkum.

Přibližně 1 km SV od středu Drnovic, vpravo od silnice Vyškov-Drnovice bylo při povrchovém průzkumu v říjnu r. 2002 nalezeno množství fragmentů keramiky, mazanice a zlomek dyzny (?). Získaný soubor je z větší části tvořen tenkostěnnou, kvalitně vypálenou keramikou s leštěným a často tuhováním povrchem. Fragmenty s rytou výzdobou pocházejí ze šálků slezského typu a řadí tak lokalitu do slezské fáze KLPP. Ani ostatní nálezy toto datování nevylučují. Průzkum potvrdil již dříve zjištěné intenzivní osídlení této plochy v době bronzové.

Zuzana Baarová, Muzeum Vyškovska

Resumé

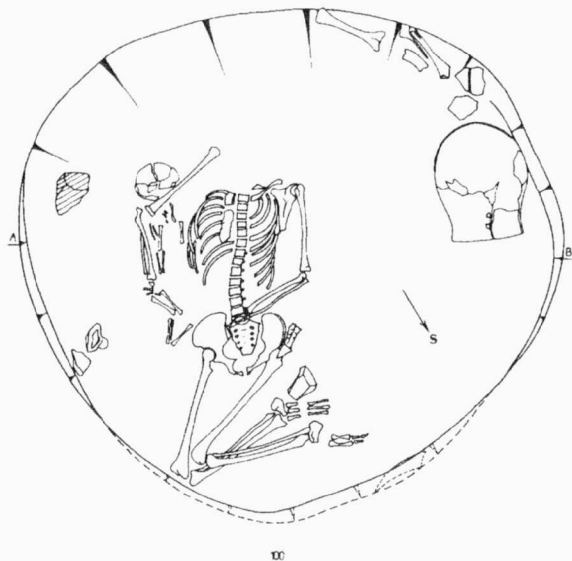
Drnovice (Bez. Vyškov). „Nivy“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Terrainbegehung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

„Za lesní správou“. ÚK. Záchranný výzkum.

Dne 26.3. 2002 nahlásil stavbyvedoucí pan Vaškeba prostě-jovskému pracovišti ÚAPP Brno nález lidské kostry, objevené dělníky při svahování zářezu místní komunikace v poloze „Za lesní správou“. Následujícího dne byl v místě nálezů proveden záchranný archeologický výzkum, při kterém byl zdokumentován a vyzvednut pohřeb dospělé osoby s dítětem, uložený v ústí kruhové sídlištní jámy (obr. 4). Objekt i pohřby jsou keramikou datovány do starší vývojové fáze kultury únětické. Spektrum pravěkého osídlení lokality (VK, mohylová, velatická) se tak rozšířilo o další období.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Obr. 4. Drnovice (okr. Vyškov). „Za lesní správou“. Staroúnětický objekt s pohřby dospělé osoby a dítěte.

Drnovice (Bez. Vyškov). „Za lesní správou“. Altaunjetitzer Objekt mit den Begräbnissen eines Erwachsenen und eines Kindes.

Resumé

Drnovice (Bez. Vyškov). „Za lesní správou“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

KOBYLÍ (okr. Břeclav)

„Podolky pod drahou“. Doba bronzová. Záchraný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června v roce 2002 proveden záchraný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Na mírném levobřežním svahu Kobylského potoka byla zachycena pravidelně se rozšiřující kruhovitá jáma s plochým dnem (obj. č. 77). Z větší části byla zahloubena do bílého podložního jílu, pouze její jižní okraj zasahoval do vrstvy čistého žlutého písku, který se zde vyskytoval v šířce 250 cm. Dno v hloubce 135 cm pod úrovní dnešního terénu. Šířka objektu na hranici podloží 115 cm, u dna 140 cm. Výplň jámy tvořila hnědá hlinitopísčítá vrstva, překrytá asi 30 cm nad dnem tenkou černou uhlíkovitou vrstvou, místy promísenou do oranžova přepáleným pískem. Jáma byla z větší části narušena výkopem. Zadní stěna objektu zachycena 75 cm pod úrovní profilu (měřeno u dna jámy). Asi 10 cm do dna jámy byla zahloubena jamka s plochým dnem o průměru 65 cm, na němž bylo nalezeno větší množství středně velkých kamenů a na okraji velká zvířecí lebka. Ze zbytku výplně objektu pocházejí zlomky mazanice, zvířecích kostí a větší množství keramiky, včetně menší keramické nádoby patřící pravděpodobně kultuře popelnicových polí.

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Kobylí (Bez. Břeclav). „Podolky pod drahou“. Brozezeit. Rettungsgrabung.

LITOVEL (k. ú. Chořelice, okr. Olomouc)

„S okraj intravilánu obce“. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při stavbě nové kanalizace byla v měsíci prosinci zachycena kulturní vrstva o celkové délce 90 m. Obsahovala zlomky keramiky staršího stupně kultury s lineární keramikou a kultury lužických popelnicových polí. Této kultuře náleží také několik zahloubených objektů (poloha na ZM ČR 1:10000, list 24-22-02 je určena linií mezi body v souřadnicích od Z s. č., od J s. č.: ([92,197], [91,194], [83,194])).

Karel Faltýnek, SPÚ v Olomouci

Resumé

Litovel (Kataster Chořelice, Bez. Olomouc). „Nordrand des Bebauten Teil der Gemeinde“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

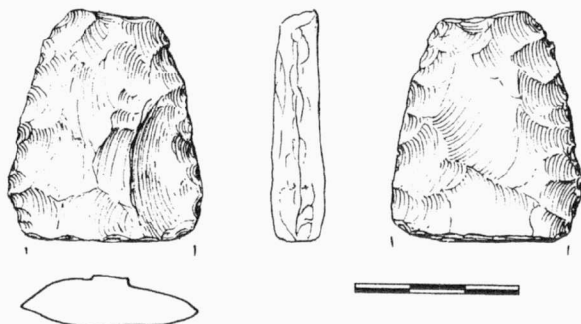
MISTŘICE (okr. Uherské Hradště)

„Hlubočky“. Proto-ÚK (?). Sídliště. Povrchový průzkum.

Lokalita je situována v trati Hlubočky, 400 m jižně kóty 337.4 (souřadnice S-42: [3687.55, 5441.3]). Poloha je situována na temeni protáhlého návrší přibližně 3 km od Dolnomoravského úvalu.

V souvislosti s řešením grantu GA AV ČR č. B0081203 byl při terénním průzkumu výše zmiňované polohy nalezen L. Nejmanem fragment silicetové dýky společně s několika atypickými zlomky keramiky.

Z uvedeného souboru je nejceněnější zlomek oboustranně plošně retušované dýky bez rukojeti (obr. 5). Jedná se o její mediální část (parametry: zachovaná délka – 42 mm; šířka – 34,5 mm; maximální tloušťka – 10 mm). Jako suroviny bylo použito silicitu z glacienních sedimentů. Podobně zlomkovitě zachovaný předmět je znám z Horní Libiny, okr. Šumperk (Šebela 1997/1998, Taf. 4:4). Celé kusy se nacházejí na Moravě prozatím jen v hrobech nositelů protoúnětické kultury (srov. Ondráček 1967; Šebela 1997/1998), jejíž stopy osídlení ale na okrese Uherské Hradště nebyly zaznamenány. Na základě

Obr. 5. Mistřice (okr. Uherské Hradště). „Hlubočky“. Fragment dýky. Mistřice (Uherské Hradště district). „Hlubočky“. Dagger fragment.

jejich výskytu v uzavřených náleзовých celcích můžeme lokalitu „Hlubočky“ datovat do pozdního eneolitu.

Zajímavé je to, že jde již o druhý nález tohoto druhu objevený na katastru obce. I. L. Červinka za druhé světové války totiž publikoval na stránkách Sborníku velehradského krátkou zprávu o „jaspisovém kopí“, jež se našlo na katastru Mistřic – místo nálezu však není známo (Červinka 1942, 11). Ve sbírkách Moravského zemského muzea, kam byl daný předmět předán v rámci sbírky F. Kretze, je dnes neidentifikovatelný. Význam obou artefaktů spočívá v tom, že potvrzují jejich výskyt jak na Uherskohradištsku, tak na levém břehu řeky Moravy, kde Mistřice představují dosud jedinou lokalitu (Šebela 1997/1998, Abb. 1a).

Petr Škrdl, Lubomír Šebela, AÚ AV ČR Brno
Ladislav Nejman, Australian National University, Canberra

Literatura:

- Červinka, I. L. 1942: Šňurovaná keramika na moravském Slovácku, Sborník velehradský 13, 3-13.
Ondráček, J. 1967: Moravská protoúnětická kultura, SIA XV, 389-446.
Šebela, L. 1997/1998: Späteneolithische und altbronzezeitliche Silexdolche aus Mähren, Sastuma 6/7, 199-226.

Resumé

During field prospecting in 2002 (grant GA AV ČR No. B0081203) at the site of „Hlubočky“, near Mistřice, L. Nejman found a flint dagger, together with several atypical ceramic fragments.

The most valuable artefact in this collection is bifacially retouched lancet-shaped dagger without handle, (obr. 1). The dimensions of this mesial segment are: length – 42 mm, width – 34.5 mm, thickness – 10 mm. The raw material is erratic flint from a glacial sediment. In Moravia, complete pieces have so far only been found in burial sites of the proto-Únětice culture (see Ondráček 1967; Šebela 1997/1998): On the basis of their occurrence, the site of Hlubočky can be dated to late Eneolithic. An interesting point is that this is the second find of its kind in this area. During WW II, I. L. Červinka published a short article in Sborník Velehradský about a „jasper lance“ found near Mistřice – the exact find spot is unknown (Červinka 1942: 11). The significance of these two artefacts lies in the fact that their presence has been confirmed not only in the Uherské Hradiště district, but also on the left banks of the river Morava, where Mistřice is the only known site (Šebela 1997/1998, Abb. 1a).

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Masarykova 131, parcela č. 682. Doba bronzová, halštats. Sídlištní aktivity. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán záměrem výstavby skladu materiálů firmy Steripak. V době započetí výzkumu byla již vyhloubena stavební jáma, v níž se realizovaly výkopy pro základové pasy. V této fázi byl proveden záchranný výzkum, který se omezil na dohled nad zemními pracemi a dokumentaci vybraných výseků stěn jámy.

Výzkumu předcházelo takřka úplné odstranění stávající zástavby z přelomu 19. a 20. století. Do zvýšené části terénu byl proveden zářez, který v západní stěně plochy obnažil spra-

šové podloží a původní půdní horizont se zásahy pravěkého osídlení (řezy P1-P3). V řezu P2 byly zjištěny dvě sídlištní jámy, z nichž 501 lze interpretovat jako jámu pro sloup. V zásypu jámy 500 č. 105 byl zjištěn neúplný bronzový kroužek, snad podle několika doprovodných keramických zlomků datovatelný do pozdní doby bronzové či halštatské. Atypické pravěké stěpy z vrstvy 104 lze klást do mladší doby kamenné nebo doby bronzové. Zjevně jde o okraj výše zmíněného sídliště na hraně terasy nad inundací Svratky.

Rudolf Procházka, Archaia Brno, a. p. s.

Literatura:

- Procházka, R. 2002: Modřice – čp. 131. Prodejna materiálů Steripak. Náleзовá zpráva č. 10/02 uložená v archivu Archaia Brno o.p.s.

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov), „Masarykova Str. 131“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)

„Zachráněná“. ÚK. Podolská fáze SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíců listopadu a prosince 2002 byl realizován plošný záchranný výzkum při výstavbě bytového domu a parkoviště v poloze „Zachráněná“ na jižním okraji intravilánu města. Na ploše výzkumu se podařilo prozkoumat 32 zahloubených objektů. Sporadické nálezy je možno zařadit do průběhu mladší doby kamenné. Intenzivní osídlení spadá do rozmezí starší doby bronzové (kultura únětická/věteřovská skupina) a podolské kultury. K nejdůležitějším nálezům patří nepochybně objekty s koncentracemi keramiky, závaží ke tkalcovským stavům a další předměty z období podolské fáze SDPP (obr. 6), dokládající náhlý zánik sídliště.

Zdeněk Čermář, ÚAPP Brno

Obr. 6. Moravský Krumlov (okr. Znojmo). „Zachráněná“. Celkový pohled na koncentraci nálezů podolské kultury v jámě 503.

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo). „Zachráněná“. Gesamttaugenblick auf die Konzentration der Funde der Podol-Phase SDPP (Grube Nr. 503).

Resumé

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo). „Zachráněná“. Aunjetitzer Kultur u. Podolí-Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

MUTĚNICE (okr. Hodonín)

„Kuničky“. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Na výrazném, k severu obráceném svahu jižně obce bylo po obou stranách výkopové rýhy zachyceno 18 zahloubených objektů (obj. č. 15 až 22, 24, 26 až 31, 31a, 32, 32a), do podorniční vrstvy zahloubená keramická zásobnice spolu se zlomky další nádoby (obj. č. 23) a asi uprostřed sídliště 10,6 m široká terénní deprese vyplněná tmavou kompaktní kulturní vrstvou, pracovně označenou jako obj. č. 25.

„Odměry nad panskou loukou“. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Na mírném SZ svahu na pravém břehu Nového potoka, po pravé straně silnice z Mutěnic do Čejkovic byla ve výkopu zachycena jáma s pravidelně se rozšiřujícími stěnami a plochým kruhovitým dnem (obj. č. 33). Asi 1000 m SZ od tohoto místa byly v mírném JZ svahu nad Mutěnickým potokem prozkoumány další tři menší objekty (obj. č. 42-44) a na hranici s čejčským katastrem, o dalších 1000 m dále SZ směrem, dalších osm objektů (obj. č. 46-53).

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Kuničky“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Odměry nad panskou loukou“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NEMOJANY (okr. Vyškov)

„Podhoří“. Sídliště. Velatická fáze SDPP. Záchranný výzkum.

Ve dnech 6.-8. května 2002 provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v k. ú. Nemojany v trati „Podhoří“, na parcelách č. 240 a 241. Lokalita se nachází v S části tratě Podhoří, u samého J úpatí hradiska sv. Martina. Na svahu orientovaném J směrem v nadmořské výšce 280 m n. m. Poloha je obtékána na J straně Rakoveckým potokem ve směru SZ-JV, ve vzdálenosti cca 200 m.

Lokalita je součástí J části Konické vrchoviny. Jedná se o tektonický prolom ve směru SZ-JV tvořený ve spodnkar-

bonských slepencích, zčásti vyplněný miocenními jíly, písky a štěrky. Prolom je úzký, místy se kotlinovitě rozšiřující, protékající Rakovcem. Ve svazích četné skalní formy, při úpatích haldy. Ve V části rozdělený hrástí do dvou větví. Nejvyšší bod „Nad skalou“ je 438 m n. m. Byla provedena skrývka ornice mocné cca 0,60 m. Na tmavém žlutohnědém sprašovém podloží v J části bylo identifikováno několik objektů. V S a Z části plochy se nad sprašovým podložím nacházela erozní deprese. Její součástí byly kulturní vrstvy a objekty, u kterých však nebylo možné určit jejich hranice. Z tohoto důvodu byla v Z části plochy vykopána sonda pomocí UDS v délce 16,5 m a šířce 1,5 m. Na jejím profilu bylo identifikováno celkem 7 objektů. Objekty byly prozkoumány buď celé, nebo jen jejich poloviny.

Na dotčené ploše bylo prozkoumáno celkem 19 sídlištních objektů, 1 kostrový hrob, 1 částečný půdorys domu s nadzemní kůlovou konstrukcí a 1 kulturní vrstva.

Nad sprašovým podložím, v podorniční vrstvě mocné cca 0,20 cm se nacházelo množství keramických fragmentů datovatelných do mladší fáze kultury s malovanou keramikou a mladší doby bronzové.

Objekty č. 1, 3, 5-18 je možno na základě poměrně četné a dobře datovatelné kolekce keramických fragmentů zařadit do období neolitu, do kultury s moravskou malovanou keramikou – do stupně IIa (podle četných nálezů motivu sovi hlavičky).

Nálezy pocházejí především z hlínků, zásobnice a jam sídlištního kontextu. Celkově má toto osídlení hospodářský charakter. Objekty č. 2 a 19 je možné zařadit do období mladší doby bronzové, do velatické fáze SDPP.

V J části skryté plochy byl prozkoumán částečně poškozený kostrový hrob, kde kostra ležela na zádech v natažené poloze, hlavou k SZ – nohama k JV. Hrob byl bez výbavy, jen v oblasti levého kolenního kloubu se nacházel říční valounek. V zásypu hrobové jámy byl nalezen malý fragment keramiky datovatelný do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Vzhledem k náleзовým okolnostem je možné jej považovat za intruzi.

V S části skryté plochy byla zachycena část půdorysu domu nadzemní kůlové konstrukce. Prozkoumáno bylo celkem 9 kůlů, z nichž 4 (3) tvořily J obvodovou stěnu (délka 6,0 m), 3 V obvodovou – vstupní stěnu (5,0 m), a 2 (1) S obvodovou stěnu (2,5 m). 1 kůl se nacházel uprostřed vzdálenosti S-J a byl součástí vnitřní konstrukce stavby. Kromě kůlu č. 2, kde byl nalezen kámen, neobsahovala nalezená část domu žádný datovatelný materiál.

Tomáš Berkovec, ÚAPP Brno

Resumé

Nemojany (Bez. Vyškov). „Podhoří“. Siedlung. Velatice Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Rettungsgrabung.

OLEKSOVICE (okr. Znojmo)

„Na loukách“. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě ČOV, výtlačku kanalizace, plynovodního přivaděče a plynifikaci obce se podařilo v poloze „Na loukách“ zachytit dva objekty kultury únětické. V intravilánu obce,

v prostoru sklepní ulice západně od kostela, byly zjištěny 3 zásobní jámy, datované rámcově do středověku.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Oleksovice (Bez. Znojmo). „Na loukách“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

„Mariánská ul. před č. o. 9“. Věteřovská skupina. Sídliště Záchranný výzkum.

Při rekonstrukci vodovodní přípojky v červenci 2002 bylo zachyceno osídlení této části olomouckého Předhradí lidem věteřovské skupiny. Jde o pokračování sídliště doloženého výzkumem na Biskupském náměstí č. 1 v letech 1995-1996 (srov. J. Bláha 1996, 1997) (polohu lokality na ZM ČR 1:10000, list 24-22-19 určují souřadnice 441 mm od Z s. č., 281 mm od J s. č.).

Hana Dehnerová, Karel Faltýnek, SPÚ v Olomouci

Literatura:

- Bláha, J. 1996: Olomouc, Biskupské náměstí č. 1. In: Památkový ústav v Olomouci 1995. Výroční zpráva, 44-46.
Bláha, J. 1997: Olomouc, Biskupské náměstí č. 1. In: Památkový ústav v Olomouci 1996. Výroční zpráva, 58-59.

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc). „Mariánská Str. vor Nr. 9.“ Věteřov-Gruppe. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODIVÍN (okr. Břeclav)

Ulice U Mlýna. Doba bronzová. Sídlištní aktivita. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou nového povrchu komunikace a současným hloubením kanalizace na ulici U Mlýna v Podivíně proběhl 27. srpna 2002 na ploše předmětné stavby záchranný archeologický výzkum. Provedla ho Archaia Brno, o.p.s.

„Spojujícím“ prvkem v celém rozsahu výkopu byla při jeho dně zachycovaná tuhá kompaktní vrstva tmavě hnědé prachové hlíny (s. j. 118). Svým charakterem beze zbytku odpovídala charakteru „klasických“ pravěkých kulturních vrstev. Předpokládané stáří potvrdil získaný keramický materiál. Ač nepřiliš signifikantní, obsahoval subjekty jednoznačně zařaditelné do éry pravěku. Podařilo se rozeznat například zástupce mladší či pozdní doby bronzové (cca 1300 až 750 před Kristem) a snad doby římské či doby stěhování národů (Veselá – Zúbek 2002).

Peter Kováčik, Petra Veselá, Antonín Zúbek, Archaia Brno, o.p.s.

Literatura:

- Veselá, P. – Zúbek, A. 2002: Podivín, ulice U Mlýna (kanalizace, stavba komunikace). Nálezová zpráva č. 40/02 uložená v archivu Archaia Brno, o.p.s.

Resumé

Podivín (Bez. Břeclav). „U Mlýna Str.“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PUSTIMĚŘ (okr. Vyškov)

„Marchanické pole“. KLPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V měsíci květnu 2002 byly zahájeny zemní práce na rekonstrukci stávajícího VTL plynovodu Vyškov – Klopotovice, 1. stavba Vyškov – Želeč. Na katastru Pustiměř, v poloze „Marchanické pole“, došlo při skryvce nadloží k odkrytí tří hrobů z období lužických popelnicových polí. Hroby, lépe řečeno to, co z nich zbylo, byly objeveny na odhumusené ploše, jež sloužila jako komunikace pro zemní stroje a obsluha vozidla. Hroby se daly identifikovat podle shluků rozježděných stěpů. Ty lépe zachovalé byly vyzvednuty jako důkaz existence pohřebiště.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

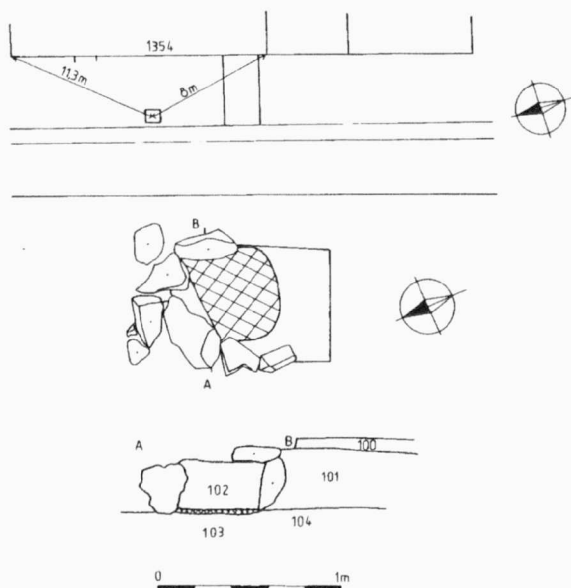
Resumé

Pustiměř (Bez. Vyškov). „Marchanické pole“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

ROKYTNÁ (okr. Znojmo)

„Intravilán obce“. Velatická/podolská fáze SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě oznámení spolupracovníka ÚAPP Brno p. Krause se podařilo v měsíci červnu při terénních úpravách v předzahrádce manželů Kovaříkových, v severní části intravilánu obce, prozkoumat pec, kterou můžeme zařadit do kulturního komplexu středodunajských popelnicových polí (k. velatická/podolská). Kopule pece, konstruovaná z lomového kamene, měla průměr 60 cm, dno tvořila mazanice plot-

Obr. 7. Rokytná (okr. Znojmo). „Intravilán obce“. Půdorys a profil prozkoumané pece.
Rokytná (Bez. Znojmo). „Intravilan der Gemeinde“. Grundriß u. Profil des untersuchten Ofens.

na o síle 4 cm (obr. 7). Jedná se o jeden z mála pravěkých objektů dokládající pravěké osídlení tohoto prostoru.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Resumé

Rokytná (Bez. Znojmo). „Bebauter Teil der Gemeinde“. Velatice/Podolí-Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

SLATINICE (okr. Olomouc)

„Trávníky“. Nitranská. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V poloze „Trávníky“, cca 0,5 km V od Slatinic, byly počátkem měsíce října 2002 zahájeny úpravy terénu pro zamýšlenou průmyslovou zónu. Po hrubé skrývce ornice se na podomíchní vrstvě vyrýsovaly tmavší zásypy několika objektů. Část plochy z celkové rozlohy 1,5 ha se podařilo začistit UDS, a to v místech největší koncentrace archeologických objektů. Přibližně uprostřed odhumusné plochy jsme identifikovali skupinu 22 obdélných zásypů, které signalizovaly přítomnost pohřebiště. To bylo ve dnech 9.-17. 10. společně s ostatními objekty prozkoumáno.

Vesměs obdélné hrobové jámy se zaoblenými rohy byly orientovány delšími osami převážně ve směru SSV-JJZ. Čistě

poledníkovou orientaci měly pouze tři hroby. Pohřbení leželi ve skrčené poloze, a sice ženy na levém boku hlavou k SSV a muži na pravém boku hlavou k JJZ. Skelety pohřbených jsou vesměs velmi dobře zachované.

Výbava hrobů byla poměrně chudá a tvořila ji keramika, často i neúplné nádoby byly vyzvednuty pouze z 9 hrobů, zeledně patinované kovové ozdoby, kostěná šídla, pazourkové čepele a šípky, drobná ploché korálky vykroužené ze schránek škeblí a fajánsové korálky. Keramika nese výraznou pečeť únětické kultury (obr. 8). Na první pohled je zřejmé, že se jedná o pohřebiště s výraznými prvky nitranské skupiny, ale již s nepřehlédnutelnými vlivy kultury únětické.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc). „Trávníky“. Nitra-Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

SVATOBOŘICE-MISTŘÍN (k. ú. Mistřín, okr. Hodonín)

Ulice U Školy. ÚK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V měsíci květnu 2002 proběhly v ulici U Školy v části obce Mistřín zemní práce související s výstavbou rodinného domku. Na ploše určené k vlastní stavbě byla provedena mechanická skrývka nadloží a vyhloubeny základové rýhy. Byly zde zjištěny zbytky sídlištního objektu, který byl následně ověřován a zdokumentován. Na ZM 1:10 000, list 34-22-07, jej najdeme v okolí bodu určeného souřadnicemi 150 mm od Z s.č. a 208 mm od J s.č. Na základě získaného archeologického materiálu (keramika, zvířecí kosti, uhlíky) jej můžeme datovat do únětické kultury. Pozoruhodným nálezem je keramická hrudka s otisky prstů.

Martin Hložek, FF MU Brno

Resumé

Svatobořice-Mistřín (Kataster Mistřín, Bez. Hodonín). „Straße U Školy“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

TVOŘIHRÁZ (okr. Znojmo)

„V loukách“. Velatická/podolská fáze SDPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V prosinci 2001 – březnu 2002 probíhal záchraný výzkum na přírodním kabelu a ÚPS v intravilánu obce. Podloží bylo v poloze „V loukách“ tvořeno šterkovou pravobřežní terasou řeky Jevišovky s nadmořskou výškou kolem 210 m n. m. Intenzivní osídlení, které reprezentuje 14 pravěkých objektů bylo zjištěno na trati „V loukách“, kde byl v letech 1990 a 1991 proveden zjišťovací výzkum hrobů kultury se zvoncovitými poháry. Zjištěné objekty lze na základě sporadického archeologického materiálu rámcově datovat do průběhu doby bronzové, pravděpodobně do období velatické či podolské fáze SDPP.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Obr. 8. Slatinice (okr. Olomouc). „Trávníky“. Nitranské pohřebiště, hrob č. 20.

Slatinice (Bez. Olomouc). „Trávníky“. Gräberfeld der Nitra Kultur, Grab Nr. 20.

Resumé

Tvoříhráz (Bez. Znojmo). „V loukách“. Velatice/Podolí – Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung, Rettungsgrabung.

VĚROVANY (okr. Olomouc)

„Padělky“. Doba bronzová. Sídliště a pohřebiště. Záchranný výzkum.

V měsíci březnu 2002 byl proveden záchranný archeologický výzkum na stavbě VTL plynovodu Klotovice – Rokytice v úseku mezi obcemi Klotovice a Citov, při kterém byly prozkoumány či ověřovány 2 desítky archeologických objektů a pozůstatky tří hrobů. Úsek plynovodu s archeologickými nálezy se nacházel v prostoru ploché vyvýšeniny obtékané od západu říčkou Blatou a od východu řekou Moravou. Oba vodní toky jsou v těchto místech od sebe vzdáleny 3 km. Zatímco západní svahy vyvýšeniny zvolna klesají do Blatské nivy, sestup k řece Moravě je daleko strmější. V obou případech je výškový rozdíl mezi nivou a návrším cca 5-6 m.

Nálezy se koncentrovaly na třech místech dotčených stavbou plynovodu.

1. Na západní straně návrší, v polní trati „Lužák“, byly prozkoumány 2 sídlištní objekty datované nečetnou keramikou do mladohradištního období.

2. Druhá lokalita se nachází v západní části polohy „Padělky“, mezi silnicí vedoucí z Tovačova do Dubu nad Moravou a polní cestou směřující z okraje Věrovan jižním směrem ke kříži v polích. Na jižním svahu vyvýšeniny byly odkryty zbytky dvou hrobů, z nichž pouze jeden se podařilo na základě získané keramiky bezpečně datovat do kultury se šňůrovou keramikou. V případě druhého hrobu se dochoval neúplný skelet nedospělého jedince se zbytky spirály zhotovené z tenkého, zeleně patinovaného drátu. Podle charakteru šperku se jedná s největší pravděpodobností o pohřeb ze starší doby bronzové.

3. Zbývající východní část návrší byla osídlena v průběhu téměř celého pravěku. Dokládají to nálezy z období neolitu (LnK a MMK), z doby bronzové (věteřovská skupiny) a z doby halštatské (kultura platěnická). Většina z prozkoumaných objektů představuje běžné sídlištní jámy, jako jsou zásobnice, sklípky, hliníky či kúlové jamky. Stopy opevnění nebyly pozorovány. Pozůstatky jednoho hrobu lze na základě orientace (Z-V) a mělkého uložení spojit s mladohradištním obdobím.

K velmi zajímavému objevu došlo na pokraji Středomoravské nivy, kde byly zachyceny zbytky dřevěné konstrukce,

pravděpodobně mostu, vedoucího kdysi přes dnes již neexistující rameno či původní koryto řeky Moravy. Na dně 35 m širokého koryta byly v pravidelných rozstupech nacházeny zbytky zahrocených dřevěných pilotů (kruhového i pravoúhlého průřezu) společně s vodorovnými fošnami. V okolí kůlů se nacházela ložiska černé hlíny s mazanicí, která vizuálně odpovídala výplni některých platěnických objektů z okraje terasy. Ve vybagrované zemině se však našly výhradně zlomky středověké keramiky ze 14. až 15. století.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Větrovany (Bez. Olomouc). „Padělky“. Bronzezeit. Siedlung u. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Vyškov)

Hybešova ulice (bývalá Markova cihelna). KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavbou bytových jednotek v místech bývalé Markovy cihelny ve Vyškově bylo porušeno sídliště z pozdní doby bronzové, ze kterého se podařilo zdokumentovat 7 objektů. Lokalita se nachází na SV okraji města mezi železniční tratí Brno-Přerov a silnicí Vyškov-Ivanovice na Hané v nadmořské výšce 250 m n. m. V letech 1932-1962 zde probíhaly archeologické výzkumy, které odkryly přes 160 pravěkých a raněstředověkých sídlištních objektů a hrobů. Záchranné akce zde s přestávkami pokračují až dodnes. Jde o velmi bohatou lokalitu s doklady prakticky nepřetržitého osídlení od počátku mladší doby kamenné do období raného středověku. Z objektů zjištěných v r. 2002 lze 3 klasifikovat jako odpadní jámy, 1 zásobní a 2 jako báze kúlových jamek či části přemístěné kulturní vrstvy. Materiál z objektů dovoluje rámcově zařazení do období popelnicových polí, pouze z obj. 7 pochází zdobené zlomky keramiky umožňující přesnější datování do slezské fáze KLPP. Všechny objekty obsahují podobný materiál, který by svědčil o jejich současnosti.

Zuzana Baarová, Muzeum Vyškovska

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). Hybešova StraÙe. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.